

2^η Δεκάδα θεμάτων επανάληψης

11.

Έστω τρίγωνο $AB\Gamma$ με $AB < A\Gamma$, αν M είναι σημείο στην διχοτόμο της γωνίας A και N είναι σημείο στην εξωτερική διχοτόμο της γωνίας A , να δείξετε ότι

i) $M\Gamma - MB < A\Gamma - AB$

ii) $N\Gamma + NB > A\Gamma + AB$

Προτεινόμενη λύση

i)

Ένα πρόχειρο σχήμα είναι το διπλανό

Πάνω στη πλευρά $A\Gamma$ θεωρούμε σημείο Z

έτσι ώστε $AB = AZ$ τότε

$$\left. \begin{array}{l} AB = AZ \\ AM = AM \\ \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{\Delta}AMB = \hat{\Delta}AMZ$$

Άρα θα είναι και $MZ = MB$ οπότε

$$M\Gamma - MB = M\Gamma - MZ$$

Από την τριγωνική ανισότητα στο τρίγωνο $MZ\Gamma$ έχουμε

$$M\Gamma - MZ < Z\Gamma \Leftrightarrow M\Gamma - MB < A\Gamma - AZ \Leftrightarrow M\Gamma - MB < A\Gamma - AB$$

ii)

Ένα πρόχειρο σχήμα είναι το διπλανό

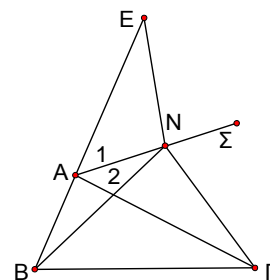
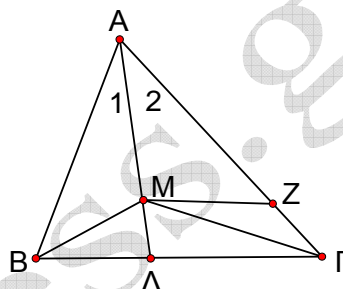
Στην προέκταση της BA παίρνουμε τμήμα $AE = A\Gamma$ τότε

$$\left. \begin{array}{l} AE = A\Gamma \\ AN = AN \\ \hat{A}_1 = \hat{A}_2 \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{\Delta}ANE = \hat{\Delta}AN\Gamma$$

Άρα θα είναι και $NE = N\Gamma$.

Από την τριγωνική ανισότητα στο τρίγωνο $BE N$ έχουμε ότι

$$BE < BN + NE \Leftrightarrow AB + AE < BN + N\Gamma \Leftrightarrow AB + A\Gamma < BN + N\Gamma$$

12.

Σε τετράγωνο $AB\Gamma\Delta$ στην προέκταση της διαγωνίου $B\Delta$ παίρνουμε τμήμα $\Delta E = B\Delta$.
Αν Z είναι το μέσο της $A\Delta$ και H το σημείο στο οποίο η προέκταση της $\Gamma\Delta$ τέμνει την AE τότε να αποδείξετε ότι

i) $2\Delta H = AB$

ii) Τα τρίγωνα $A\Delta H$ και $Z\Delta\Gamma$ είναι ίσα

iii) Το τετράπλευρο $HZBE$ είναι ισοσκελές τραπέζιο

iv) Αν M είναι το μέσο της AB τότε τα σημεία H, Z, M είναι συνευθειακά

Προτεινόμενη λύση

i)

$$\left. \begin{array}{l} \Delta \text{ μέσο του } BE \\ \Delta H \parallel AB \end{array} \right\} \Rightarrow H \text{ μέσο του } AE \text{ και } \Delta H = \frac{AB}{2} \Leftrightarrow AB = 2\Delta H$$

ii) $AB = A\Delta \Rightarrow \frac{AB}{2} = \frac{A\Delta}{2} \Rightarrow H\Delta = Z\Delta$

$$\left. \begin{array}{l} A\Delta = \Delta\Gamma \\ H\Delta = Z\Delta \\ \hat{A}\Delta H = \hat{Z}\Delta\Gamma = 90^\circ \end{array} \right\} \Rightarrow \hat{A}\Delta H = \hat{Z}\Delta\Gamma$$

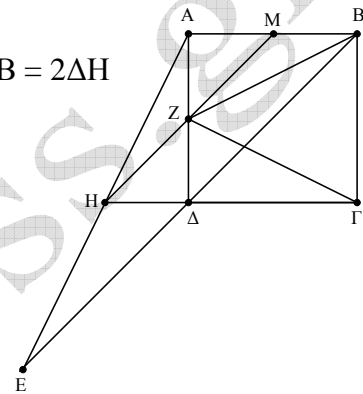
iii)

$$\left. \begin{array}{l} H \text{ μέσο του } AE \\ Z \text{ μέσο του } A\Delta \end{array} \right\} \Rightarrow HZ \parallel E\Delta \Rightarrow HZ \parallel EB \text{ άρα το } HZBE \text{ είναι τραπέζιο}$$

Επίσης $HE = HA$ και από το (ii) $AH = Z\Gamma$, εύκολα βρίσκουμε ότι τα τρίγωνα ABZ και $Z\Delta\Gamma$ είναι ίσα άρα $Z\Gamma = ZB$ οπότε $HE = BZ$ επομένως το τραπέζιο $HZBE$ είναι ισοσκελές

iv)

Στο τρίγωνο AEB το H είναι μέσο του AE και η $HZ \parallel EB$ άρα η HZ προεκτεινόμενη θα περάσει από το μέσο M του AB οπότε τα σημεία H, Z, M είναι συνευθειακά.

13.

Δύο κύκλοι (A, ρ) και (B, R) εφάπτονται εξωτερικά στο σημείο K . Προς το ίδιο μέρος της διακέντρου AB φέρουμε δύο ακτίνες $A\Gamma$ και $B\Delta$ παράλληλες μεταξύ τους. Έστω M το μέσο του $\Gamma\Delta$ και E το σημείο τομής της AM με την ευθεία $B\Delta$.

Δείξτε ότι

i) $\hat{A}\Gamma M = \hat{M}\Delta E$

ii) Η AE είναι διχοτόμος της γωνίας $B\hat{A}\Gamma$

iii) $BM \perp AE$

iv) $M\Delta = MK$

Προτεινόμενη λύση

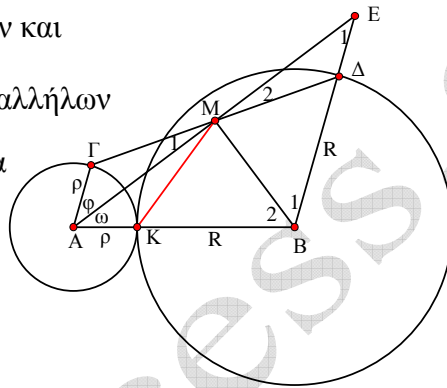
i)

$\Gamma M = M\Delta$, $\hat{M}_1 = \hat{M}_2$ κατακορυφήν και

$\hat{\phi} = \hat{E}_1$ (1) εντός εναλλάξ των παραλλήλων

$A\Gamma \parallel B\Delta$ με τέμνουσα την AE άρα

$\hat{A}\Gamma M = \hat{M}\Delta E$ (2)

ii)

$AB = AK + KB = R + \rho$ (3)

Λόγω της (2) $\Delta E = A\Gamma = \rho$ άρα

$BE = B\Delta + \Delta E = R + \rho$ (4)

(3), (4) $\Rightarrow AB = BE \Leftrightarrow \hat{\omega} = \hat{E}_1$ (5)

(1), (5) $\Rightarrow \hat{\phi} = \hat{\omega} \Leftrightarrow AE$ διχοτόμος της γωνίας $B\hat{A}\Gamma$

iii)

(2) $\Rightarrow AM = ME$ συνεπώς στο ισοσκελές τρίγωνο BAE η BM είναι διάμεσος στην βάση άρα θα είναι ύψος και διχοτόμος οπότε $BM \perp AE$

iv)

Φέρω το MK τότε $\hat{M}\hat{B}K = \hat{M}\hat{\Delta}B$ διότι $BK = B\Delta = R$, $MB = MB$, $\hat{B}_1 = \hat{B}_2$ επειδή MB διχοτόμος της $A\hat{B}E$ άρα $MK = M\Delta$

14.

Από ένα σημείο P εκτός κύκλου (O, R) φέρουμε τα εφαπτόμενα τμήματα PA και PB . Στις προεκτάσεις των PA και PB προς το μέρος των A και B παίρνουμε σημεία Γ και Δ αντίστοιχα έτσι ώστε $A\Gamma = B\Delta$. Έστω K το σημείο τομής των ευθυγράμμων τμημάτων $A\Delta$ και $B\Gamma$. Να αποδείξετε ότι

i) $\widehat{P\hat{A}\Delta} = \widehat{P\hat{B}\Gamma}$

ii) $K\Gamma = K\Delta$

iii) Η διχοτόμος PM του τριγώνου $P\Gamma\Delta$ είναι μεσοκάθετος του τμήματος $\Gamma\Delta$

iv) Η PM διέρχεται από τα σημεία O και K

v) $AB \parallel \Gamma\Delta$

Προτεινόμενη λύση

i)

Τα τρίγωνα $PA\Delta$ και $PB\Gamma$ είναι ίσα διότι έχουν

$PA = PB$ σαν εφαπτόμενα τμήματα από το P

προς τον κύκλο, $P\Delta = P\Gamma$ σαν αθροίσματα των ίσων

τμημάτων $PB = PA$ και $B\Delta = A\Gamma$ και την \widehat{P} κοινή

άρα $\widehat{P\hat{A}\Delta} = \widehat{P\hat{B}\Gamma}$

ii)

Τα τρίγωνα $KA\Gamma$ και $KB\Delta$ είναι ίσα διότι έχουν

$A\Gamma = B\Delta$, $\widehat{\Gamma_1} = \widehat{\Delta_1}$ από την ισότητα των τριγώνων $PA\Delta$ και $PB\Gamma$ και $\widehat{\omega} = \widehat{\phi}$ σαν

παραπληρωματικές των ίσων γωνιών $\widehat{P\hat{A}\Delta}$ και $\widehat{P\hat{B}\Gamma}$ άρα θα είναι και $K\Gamma = K\Delta$

iii)

Επειδή το τρίγωνο $P\Gamma\Delta$ είναι ισοσκελές η διχοτόμος της γωνίας \widehat{P} είναι μεσοκάθετος στην βάση $\Gamma\Delta$ αυτού

iv)

Η διακεντρική ευθεία του P είναι διχοτόμος της γωνίας $\widehat{A\hat{P}B}$ οπότε η διχοτόμος PM

διέρχεται από το O και επειδή όπως εύκολα διαπιστώνουμε τα τρίγωνα PAK και

PBK είναι ίσα άρα $\widehat{P_1} = \widehat{P_2}$ συνεπώς η PK είναι διχοτόμος της $\widehat{A\hat{P}B}$.

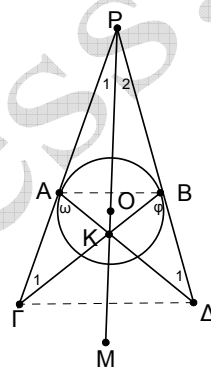
Τελικά λοιπόν η διχοτόμος PM διέρχεται από τα O και K

v)

Επειδή το τρίγωνο PAB είναι ισοσκελές η διχοτόμος PM είναι μεσοκάθετος στην

βάση του AB . Αφού λοιπόν τα $\Gamma\Delta$ και AB είναι κάθετα στην διχοτόμο PM θα είναι

$\Gamma\Delta \parallel AB$

15.

Δίνεται οξυγώνιο και ισοσκελές τρίγωνο $AB\Gamma$, με βάση $B\Gamma$ και το ύψος του AM . Προεκτείνουμε το AM κατά τμήμα $MN = AM$ και τη $B\Gamma$ κατά τμήμα $\Gamma\Delta = B\Gamma$.

- i) Να αποδείξετε ότι $BN \parallel A\Gamma$
- ii) Να αποδείξετε ότι $A\Delta = N\Delta$
- iii) Αν η προέκταση της $A\Gamma$ τέμνει τη $N\Delta$ στο E , να αποδείξετε ότι $A\Gamma = 2 \cdot \Gamma E$
- iv) Αν Z το μέσο της AB , να αποδείξετε ότι:
 - α) $\Gamma Z = \Delta E$
 - β) Το $\Gamma E M Z$ είναι παραλληλόγραμμο.

Προτεινόμενη λύση**i)**

$AM = MN$ και $BM = M\Gamma$

Άρα το $ABN\Gamma$ παραλληλόγραμμο διότι

οι διαγώνιες του διχοτομούνται

οπότε $BN \parallel A\Gamma$

ii)

η ΔM είναι μεσοκάθετος του AN άρα

$\Delta A = \Delta N$

iii)

Το Γ είναι μέσο του $B\Delta$ και $\Gamma E \parallel BN$

Άρα E μέσο του ΔN και

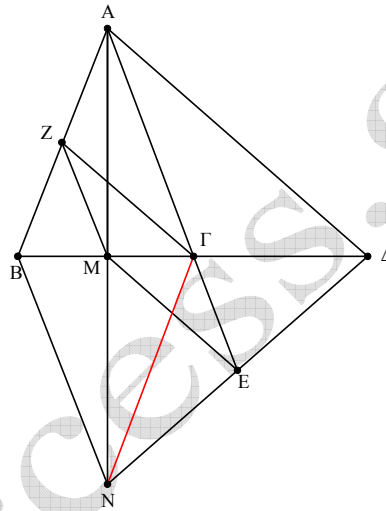
$$\Gamma E = \frac{BN}{2} = \frac{A\Gamma}{2} \text{ οπότε } A\Gamma = 2\Gamma E$$

iv)

α) Γ μέσο του $B\Delta$ και Z μέσο του $AB \Rightarrow Z\Gamma = \frac{A\Delta}{2} \stackrel{(ii)}{=} \frac{\Delta N}{2} = \Delta E$

β) M, E μέσα των AN και $N\Delta \Rightarrow ME \parallel \frac{A\Delta}{2}$ όμως και $Z\Gamma \parallel \frac{A\Delta}{2}$ άρα

$ME \parallel Z\Gamma \Leftrightarrow \Gamma E M Z$ παραλληλόγραμμο

16.

Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ με $\hat{A} < 90^\circ$ και Δ, E, Z , τα μέσα των πλευρών του $B\Gamma, \Gamma A, AB$ αντίστοιχα στο εξωτερικό του τριγώνου κατασκευάζουμε τα τετράγωνα $ABK\Lambda$ και $A\Gamma\Pi\Sigma$ με κέντρα O και T αντίστοιχα. Να δείξετε ότι

- i) $\hat{Z}\Delta E = \hat{B}\hat{A}\Gamma$
- ii) $\Delta E = ZO$
- iii) $\Delta\hat{Z}O = \Delta\hat{E}T$
- iv) Το τρίγωνο $O\Delta T$ είναι ορθογώνιο και ισοσκελές

Προτεινόμενη λύση

i)

Επειδή Δ, Z μέσα των $B\Gamma$ και AB θα είναι

$$\Delta Z \parallel \frac{A\Gamma}{2} = \parallel AE$$

άρα το $AZ\Delta E$ είναι παραλληλόγραμμο

οπότε $\hat{Z}\Delta E = \hat{B}\hat{A}\Gamma$

ii)

Στο τρίγωνο $AB\Lambda$ τα O και Z είναι μέσα των

ΛB και AB άρα $OZ \parallel \frac{A\Lambda}{2}$ και επειδή

$$A\Lambda \perp AB \text{ θα είναι και } OZ \perp AB \text{ και επίσης } OZ = \frac{A\Lambda}{2} = \frac{AB}{2} = AZ$$

Επειδή λοιπόν $OZ = AZ$ και από το (i) $\Delta E = AZ$ θα είναι και $OZ = \Delta E$

iii)

Αφού $\Delta Z \parallel A\Gamma$ θα είναι $\hat{Z}_1 = \hat{B}\hat{A}\Gamma$ οπότε

$$\Delta\hat{Z}O = \hat{Z}_1 + \hat{B}\hat{Z}O = \hat{B}\hat{A}\Gamma + 90^\circ \text{ και ομοίως } \Delta\hat{E}T = \hat{E}_1 + \hat{\Gamma}\hat{E}T = \hat{B}\hat{A}\Gamma + 90^\circ$$

Άρα $\Delta\hat{Z}O = \Delta\hat{E}T$

iv)

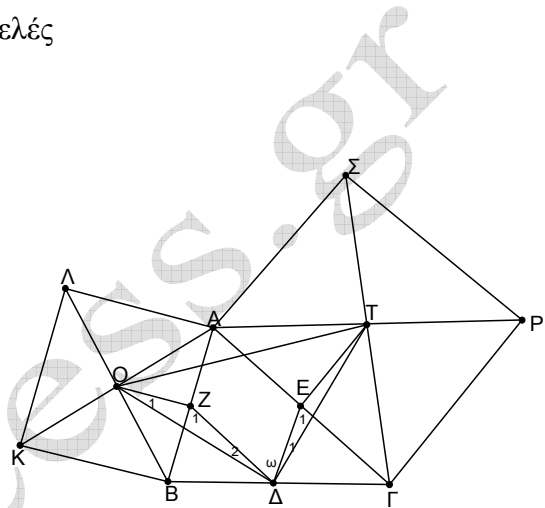
Από το (ii) έχουμε $\Delta E = OZ$ και ομοίως $\Delta Z = ET$ και $\Delta\hat{Z}O = \Delta\hat{E}T$

άρα τα τρίγωνα $OZ\Delta$ και ΔET είναι ίσα οπότε $O\Delta = \Delta T$ και $\hat{\Delta}_1 = \hat{O}_1$

$$\text{Στο τρίγωνο } OZ\Delta \text{ είναι } \hat{O}_1 + \Delta\hat{Z}O + \hat{\Delta}_2 = 180^\circ \Leftrightarrow \hat{\Delta}_1 + \hat{B}\hat{A}\Gamma + 90^\circ + \hat{\Delta}_2 = 180^\circ \Leftrightarrow$$

$$\hat{\Delta}_1 + \hat{\omega} + \hat{\Delta}_2 = 90^\circ \text{ άρα } O\hat{\Delta}T = 90^\circ \text{ και επειδή } O\Delta = \Delta T \text{ το τρίγωνο } O\Delta T \text{ είναι}$$

ορθογώνιο και ισοσκελές.

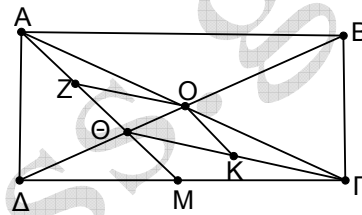
17.

Δίνεται ορθογώνιο $AB\Gamma\Delta$ και M το μέσο της $\Gamma\Delta$. Αν O είναι το κέντρο του ορθογωνίου και Θ το σημείο τομής της AM με την $B\Delta$ τότε :

- i) Να δείξετε ότι το Θ είναι κέντρο βάρους του τριγώνου $A\Gamma\Delta$
- ii) $A\Gamma = 6 \Theta O$
- iii) Αν Z είναι το μέσο της $A\Theta$ τότε $ZO \parallel \Gamma\Theta$
- iv) Αν K είναι το μέσο της $\Gamma\Theta$ να αποδείξετε ότι το τετράπλευρο $ZOK\Theta$ είναι παραλληλόγραμμο
- v) Τα τρίγωνα AZO και $OK\Gamma$ είναι ίσα

Προτεινόμενη λύση

- i) Επειδή οι διαγώνιες του ορθογωνίου διχοτομούνται το O είναι μέσο της $A\Gamma$ οπότε στο τρίγωνο $A\Delta\Gamma$ οι AM και ΔO είναι διάμεσοι συνεπώς το Θ είναι το κέντρο βάρους του τριγώνου

- ii) Επειδή το Θ είναι το κέντρο βάρους του τριγώνου $A\Delta\Gamma$ έχουμε

$$\Theta O = \frac{1}{3} \Delta O = \frac{1}{3} \cdot \frac{1}{2} \Delta B = \frac{1}{6} \Delta B \text{ άρα } \Delta B = 6\Theta O$$

και επειδή στο ορθογώνιο οι διαγώνιες είναι ίσες θα είναι και $A\Gamma = 6\Theta O$

- iii) Τα Z και O είναι μέσα των $A\Theta$ και $A\Gamma$ αντίστοιχα άρα $ZO \parallel \Gamma\Theta$

- iv) Τα O και K είναι μέσα των $A\Gamma$ και $\Gamma\Theta$ αντίστοιχα άρα $OK \parallel A\Theta$ και επειδή στο (iii) είδαμε ότι και $ZO \parallel \Gamma\Theta$ το $ZOK\Theta$ θα είναι παραλληλόγραμμο

- v) Από το παραλληλόγραμμο $ZOK\Theta$ έχουμε ότι

$ZO = \Theta K = K\Gamma$ και $OK = Z\Theta = AZ$ ακόμα είναι $AO = O\Gamma$ οπότε τα τρίγωνα AOZ και $OK\Gamma$ είναι ίσα αφού έχουν τις πλευρές τους ίσες μία προς μία .

18.

Δίνεται τρίγωνο $AB\Gamma$ με $\hat{A} = 60^\circ$. Αν οι διχοτόμοι $B\Delta$ και ΓE των γωνιών \hat{B} και $\hat{\Gamma}$ τέμνονται στο I να από δείξετε ότι

i) $B\hat{I}\Gamma = 120^\circ$

ii) $B\hat{\Delta}\Gamma = \Gamma\hat{E}A$

iii) Το τετράπλευρο $AEI\Delta$ είναι εγγράψιμο σε κύκλο

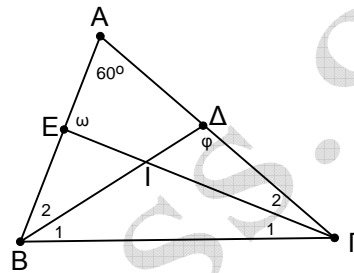
Προτεινόμενη λύση

i)

Από το τρίγωνο $BI\Gamma$ έχουμε ότι

$$\begin{aligned} B\hat{I}\Gamma &= 180^\circ - \hat{B}_1 - \hat{\Gamma}_1 = 180^\circ - \frac{\hat{B}}{2} - \frac{\hat{\Gamma}}{2} = \\ &= 180^\circ - \frac{\hat{B} + \hat{\Gamma}}{2} = 180^\circ - \frac{120^\circ}{2} = 120^\circ \end{aligned}$$

$$\left(\begin{array}{l} 60^\circ + \hat{B} + \hat{\Gamma} = 180^\circ \Rightarrow \\ \hat{B} + \hat{\Gamma} = 120^\circ \end{array} \right)$$

ii)

Η γωνία $B\hat{\Delta}\Gamma$ είναι εξωτερική στο τρίγωνο $AB\Delta$ άρα

$$B\hat{\Delta}\Gamma = 60^\circ + \hat{B}_2 = 60^\circ + \frac{\hat{B}}{2} \quad (1)$$

Η γωνία $\Gamma\hat{E}A$ είναι εξωτερική στο τρίγωνο BEG άρα

$$\begin{aligned} \Gamma\hat{E}A &= \hat{B} + \hat{\Gamma}_2 = \hat{B} + \frac{\hat{\Gamma}}{2} = \left(\frac{\hat{\Gamma}}{2} = 90^\circ - \frac{\hat{A}}{2} - \frac{\hat{B}}{2} \right) \\ &= \hat{B} + 90^\circ - \frac{\hat{B}}{2} - \frac{\hat{A}}{2} = \\ &= \frac{\hat{B}}{2} + 90^\circ - 30^\circ = 60^\circ + \frac{\hat{B}}{2} \quad (2) \end{aligned}$$

Από τις (1) και (2) έχουμε ότι $B\hat{\Delta}\Gamma = \Gamma\hat{E}A$

iii)

$$\text{Επειδή } \hat{A} + E\hat{I}\Delta = 60^\circ + 120^\circ = 180^\circ$$

το τετράπλευρο $AEI\Delta$ είναι εγγράψιμο σε κύκλο .

19.

Ισόπλευρο τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι εγγεγραμμένο σε κύκλο (O, R) . Αν M και N είναι τα μέσα των τόξων \widehat{AB} και $\widehat{A\Gamma}$ η δε MN τέμνει τις AB και $A\Gamma$ στα K και Λ αντίστοιχα να αποδείξετε ότι

i) $MK = K\Lambda = \Lambda N$

ii) Το τετράπλευρο $K\Lambda\Gamma B$ είναι εγγράψιμο σε κύκλο

iv) $M\Gamma = MA + MB$

Προτεινόμενη λύση

i)

Επειδή το τρίγωνο $AB\Gamma$ είναι ισόπλευρο

θα είναι

$$\widehat{AB} = \widehat{A\Gamma} = \widehat{B\Gamma} = 120^\circ \text{ και αφού τα } M \text{ και } N$$

είναι μέσα των τόξων \widehat{AB} και $\widehat{A\Gamma}$ έχουμε

$$\widehat{AM} = \widehat{AN} = \widehat{MB} = \widehat{N\Gamma} = 60^\circ$$

οπότε όλες οι εγγεγραμμένες στα παραπάνω τόξα γωνίες θα είναι ίσες με 30° η κάθε μία .

Προφανώς τα τρίγωνα KMA και ΛNA είναι ίσα ισοσκελή και το $AK\Lambda$ είναι

ισόπλευρο άρα $MK = KA = K\Lambda = \Lambda N$

ii)

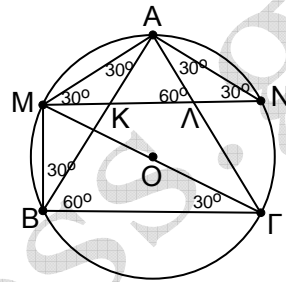
Επειδή στο τετράπλευρο $K\Lambda\Gamma B$ μία γωνία του η $\widehat{K\Lambda\Gamma}$ είναι ίση με την απέναντι εξωτερική της την $\widehat{K\Lambda A}$ δεδομένου ότι είναι 60° η κάθε μία, το τετράπλευρο είναι εγγράψιμο σε κύκλο

iii)

Στο τρίγωνο $MB\Gamma$ προφανώς $\widehat{M\Gamma B} = 30^\circ + 60^\circ = 90^\circ$ και $\widehat{B\Gamma M} = 30^\circ$ άρα η $M\Gamma$

είναι διάμετρος του κύκλου και $MB = \frac{M\Gamma}{2} \Leftrightarrow M\Gamma = 2MB$ και επειδή $MB = MA$

είναι $M\Gamma = MA + MB$

20.

Έστω κύκλος (O, R) και μία διάμετρος AB αυτού. Αν η χορδή $B\Gamma$ σχηματίζει με την AB γωνία $\widehat{A\hat{B}\Gamma} = 30^\circ$ και η κάθετος της ακτίνας OB στο μέσο Δ αυτής τέμνει τον κύκλο στα Z και E και την $B\Gamma$ στο H να δείξετε ότι

- i) $ZE = B\Gamma$ ii) $\Delta\hat{\Gamma}H = \Delta\hat{A}H$

Προτεινόμενη λύση

i)

Φέρω το απόστημα $O\Theta$ της χορδής $B\Gamma$ τότε

αφού στο ορθογώνιο τρίγωνο $O\Theta B$ είναι $\widehat{B} = 30^\circ$

θα είναι $O\Theta = \frac{OB}{2} = O\Delta$ οπότε τα αποστήματα

$O\Theta$ και $O\Delta$ των χορδών $B\Gamma$ και EZ αντίστοιχα

είναι ίσα άρα $B\Gamma = EZ$

ii)

Επειδή η AB είναι διάμετρος θα είναι $\widehat{A\hat{\Gamma}B} = 90^\circ$ οπότε στο τετράπλευρο $A\Gamma H\Delta$

έχουμε $\widehat{A\hat{\Gamma}B} + \widehat{H\hat{\Delta}A} = 90^\circ + 90^\circ = 180^\circ$ συνεπώς το τετράπλευρο είναι εγγράψιμο

σε κύκλο επομένως $\Delta\hat{\Gamma}H = \Delta\hat{A}H$

